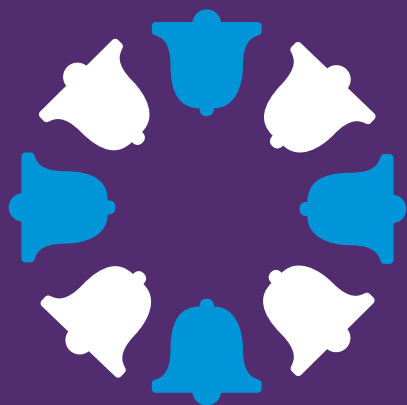

שיקוף המציאות הכלכלית של משק הבית

חוברת הדרכה לביצוע שיקוף

פעמונים
מגלים אחריות

חוברת זו הוכנה על ידי צוותים מקצועיים בארגון פעמונים
אפשר להפיץ ולהציג את החומרים לכל המעוניין

מהו שיקוף?

האם אתם חיים ממה שיש לכם מידי חודש או שמא בכל חודש אתם מגדילים את המינוס? מטרת השיקוף היא לספק מידע על ההתנהלות הכלכלית של משק הבית שלכם.

מתחילים בכתיבה מדוקדקת של ההוצאות, ההכנסות, החובות והחסכונות.

| **הוצאות** כמה כסף אנחנו מוציאים ועל מה?

| **הכנסות** מהם מקורות ההכנסה שלנו וכמה כסף אנו מכניסים מידי חודש?

| **חובות** מהי מצבת החובות שלנו? מהו סכום הכסף שאותו אנו חייבים ולמי?

| **נכסים** מהם הנכסים שיש לנו? בית, חסכונות, קרנות פנסיה, גמל והשתלמות, השקעות וכדומה.

הכנת המסמכים

לצורך עריכת שיקוף עליכם להכין את המסמכים המפורטים בטבלה. את המסמכים יש לסדר לפי סוג ההוצאה (חשמל, מים, תקשורת...) בנילוניות, בקלסר או בתיקייה במחשב.

מה לבקש?	כיצד משיגים אותו?	המסמך
3-4 חודשים אחרונים של כל חשבונות הבנק שלכם	בחשבון המקוון באתר האינטרנט של הבנק או בסניף	דפי חשבון עובר ושב בבנק
3-4 חודשים אחרונים של כל כרטיסי האשראי שלכם	באתר האינטרנט של חברת כרטיסי האשראי או במוקד הטלפוני	דף פירוט הרכישות בכרטיסי האשראי
חשבונות 12 החודשים האחרונים (12 חשבונות חודשיים או 6 חשבונות דו-חודשיים)	חברת המים במקום מגוריכם	מים
	מוקד 103	חשמל
	חברת הגז שלכם	גז
	במשרדי הרשות המקומית	ארנונה / מיסי יישוב
	במוקד החברה	טלפון קווי
	במוקד החברה	טלפונים ניידים
	ספק האינטרנט שלכם	אינטרנט
	ספק הכבלים שלכם	כבלים
6 תלושים אחרונים	אצל המעסיק	שכירים: תלושי שכר
שומה של השנה הקודמת ומאזן בוחן מתחילת השנה הנוכחית ועד לרגע זה	אצל רואה החשבון או יועץ המס	עצמאיים: דוח רו"ח

כמו כן, יש להכין את כל המסמכים הנוגעים לחסכונות שלכם: קרנות השתלמות, חסכונות לילדים, קופות גמל וכו'.

איך ממלאים את טפסי השיקוף?

לפני הכול, בדקו אם יש לפניכם:

1. טופס הוצאות והכנסות של פעמונים. שימו לב! כאשר ממלאים את הטופס ישנם סעיפי הוצאות, בהם מופיע סמליל קטן בצורת מחשבון. בהוצאה כזאת יש לעבור למחשבון בהמשך הטופס, המחשבון מאפשר לפרט את ההוצאה לתתי-סעיפים.
2. בלוק נייר פשוט לכתובה.
3. מחשבון.
4. עט, עיפרון ומחק.

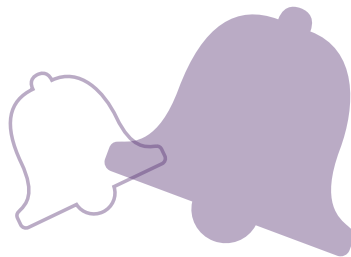
שימו לב!

בכל שאלה ובעיה במילוי הטפסים ניתן לפנות ל"פעמונים עונים" באתר האינטרנט של פעמונים.

חישוב ההוצאות חודשיות

הנושאים להלן בנויים לפי סדר דף ההוצאות ההכנסות, והם באים להדריך אתכם בקריאת הניירת בלבד.

1. החזיקו בהישג יד את פירוט חשבונות הבנק וכרטיסי האשראי לבדיקה.
2. קחו בכל פעם קבוצת מסמכים של נושא אחד (חשמל, טלפון וכד').
3. סדרו את הניירת לפי סדר התאריכים מהמאוחר למוקדם.
4. בדקו פרטים: חיובים לא נכונים, מיותרים וכד'.
5. השוו לרשום בדפי הבנק (אם ההוצאה יורדת דרך הבנק או כרטיס האשראי). רק לבסוף ערכו את הממוצע החודשי.
6. רשמו בטופס ההוצאות וההכנסות את כל הוצאותיכם, כלומר את אלו שהמשפחה מוציאה בממוצע בכל חודש (אם ההוצאה נעשית רק 8 פעמים בשנה כמו ביגוד, או פעם בשנה כמו טסט לרכב. חלקן את ההוצאה השנתית ב-12 כדי שתקבלו את גובה ההוצאה החודשית הממוצעת לסעיף).
7. אם בבעלותכם עסק, יש להפריד את הוצאותיו לחלוטין מהוצאות משק הבית ובטופס יש לרשום רק את ההוצאות וההכנסות של המשפחה. מהעסק תירשם רק שורה אחת כממוצע הכנסה (בניכוי כל ההוצאות). יש להתיעץ עם רואה החשבון של העסק לגבי ההוצאות המשותפות (כגון טלפון נייד ורכב, שמשמשים גם לעסק וגם לבית).

משכנתה

התשלום של המשכנתה מופיע בדפי החשבון של הבנק ובדף סיכום שנתי מהבנק, אלא אם כן החשבון מוגבל, אז משלמים באמצעות שוברים.

1. בדקו שהחיובים מתבצעים מידי חודש ושלא חויבתם פעמיים באותו חודש.
 2. אם המשכנתה מחולקת ל-2 או 3 הלוואות, ייתכן שיש פריסה מחודשת או מספר מסלולים, קחו בחשבון את כל ההלוואות.
 3. הוסיפו לסכום החודשי את הביטוח (דירה + חיים) של המשכנתה.
- הערה:** על פי שיטת הרישום בפעמונים, למרות שמשכנתה היא חוב על מוצר (דירה) שנקנה כבר, היא נרשמת בסעיף הוצאות חודשיות.

שכר דירה

מופיע בדף חשבון הבנק או בדפי כרטיסי האשראי:

1. האם שכר הדירה כולל גם חשמל, מים, ארנונה? אם כן, אין צורך למלא סעיפים אלו בנפרד.
 2. בדקו את חוזה השכירות אם הוא צמוד (למדד או לדולר).
- הערה:** אם בבעלותכם דירה שאינכם מתגוררים בה ומקבלים עליה שכר דירה, הקפידו לרשום את שכר הדירה בצד ההכנסות.

מיסי ישוב / ועד בית

מופיע בחשבון מהישוב / ועד בית ולעיתים גם כהוראת קבע בדף הבנק או בכרטיס האשראי.

1. בדקו כל פרט בחיוב: לא רק כמה שולם אלא בעיקר על מה שולם. במיסי ישוב מתווספים הרבה פרטים שדורשים בדיקה כמה ירד כמו שמירה ונסיעות משותפות, ובעיקר יש לפרק ולרשום כל הוצאה בסעיף המתאים (מתנה משותפת באירועים, בריכה במנייים, שיחות טלפון בטלפון וכד').
- הערה:** אם בבעלותכם עסק בתחום הישוב, שימו לב שלעיתים יש שני חיובים שונים (כנ"ל במים ובחשמל). בדקו אם החשבון הוא חודשי או דו-חודשי ורשמו בהתאם.

ארנונה / שמירה

מופיע בחשבון המתקבל מהרשות המקומית ואם יש הוראת קבע, רואים את החיוב בדף הבנק או בכרטיס האשראי.

1. בדקו אם גודל הדירה בפועל מתאים למה שמצוין בחשבון.
2. אם אתם זכאים להנחה, בדקו אם ההנחה מופיעה בשובר. להלן רשימת הזכאים להנחה: אזרח ותיק, נכה, זכאי לגמלת סיעוד, זכאי לגמלת הבטחת הכנסה או דמי מזונות, חייל בשירות חובה הגר בדירה, נפגע מלחמה ופעולות טרור, משפחה שכולה, שאירים שכולים (פעולות איבה), עולה חדש, הורה יחיד, אסיר ציון, חסיד אומות העולם, בן משפחה של הרוג מלכות, נכה רדיפות הנאצים, נזקק רפואי וחומרי.
3. בדקו אם התשלום חודשי או דו-חודשי ורשמו בהתאם (חלקו בשניים אם התשלום הוא דו-חודשי).

מים וביוב

מופיע עם הארנונה או בדף נפרד של הרשות המקומית או הישוב או גוף עצמאי (כמו תאגיד מים) ומשולם לעיתים בהוראת קבע דרך הבנק או כרטיס האשראי.

1. חשבון המים מחושב על פי מספר הנפשות המתגוררות בדירה. בדקו אם המספר מעודכן ברשות המקומית או בתאגיד המים.
2. ערכו ממוצע של עונות שונות (בקיץ הצריכה הביתית גבוהה יותר).
3. שימו לב אם החיוב הוא לחודש או לחודשיים, ורשמו בהתאם.

חשמל

מופיע בחשבון של חברת החשמל ואם יש הוראת קבע, רואים את החיוב בדף הבנק או בכרטיס האשראי.

1. בדקו אם מבוסס על קריאת מונה או הערכה בלבד, אם מדובר בהערכה, ניתן לקרוא בעצמכם את המונה ולדווח לחברת החשמל.
 2. שימו לב לסוגי קריאה:
רגילה - נציגי חברת החשמל קראו את המונה שלכם, ראו ורשמו.
דילוג - נציגי חברת החשמל הגיעו אליכם, אך לא יכלו לגשת לארון חשמל ורשמו הערכה.
הערכה - נציגי חברת החשמל לא הגיעו אליכם ורשמו הערכה על פי העונה/ממוצע/תקופה מקבילה/ממוצע שכונתי.
 3. בדקו אם החשבון הוא חודשי או דו-חודשי, ורשמו בהתאם.
 4. חשוב להעריך ממוצע הכולל גם חורף וגם קיץ. הצריכה משתנה בעונות השונות.
 5. האם אתם מקבלים קצבת הבטחת הכנסה? אם כן, אתם זכאים להנחה, בדקו זאת.
 6. ניתן לבקש את החשבונות האחרונים בחיוב למספר 103.
- הערה:** בפניה לחברת החשמל, ניתן לעבור לתשלום חודשי.

גז

איך אתם משלמים את חשבון הגז? האם בגז בצובר (מונה)? אם כן בדקו קבלות וערכו ממוצע. אם משתמשים בבלונים, בדקו כל כמה זמן אתם מחליפים בלון/בלונים וחלקו במספר החודשים.

ביטוח לאומי

הכוונה לתשלום שלא דרך המשכורת, למשל עבור ילד שמעל גיל 18, או עבור בן זוג שלא עובד.

ביטוחים (למעט רכב)

כל הביטוחים משולמים בהוראת קבע באמצעות הבנק או כרטיס אשראי. כמו כן חברת הביטוח שולחת

עדכון שנתי ורבעוני.

1. הפרידו בין ביטוחי חיים, בריאות (משלים וכד') לרכוש.
 2. בדקו על מה בדיוק אתם מבטחים.
 3. אם יש לכם ביטוח בריאות משלים, הפרידו בהוצאות בין התשלומים השוטפים לרופאים, תרופות וכד', לבין הביטוח.
- הערה:** בחנו עם סוכן הביטוח אם הביטוחים מותאמים לצרכים וליכולת הכלכלית שלכם. תוכלו למצוא סוכן אמין במאגר מומלצי פעמונים באתר פעמונים.

מחשבון עזר לחינוך

1. שימו לב להפרדה בין הוצאות שנתיות (תשלומי הורים לדוגמה) להוצאות חודשיות (תשלום למעון).
2. הוצאות מסוימות בחינוך הן רק לחלק מהשנה ועל כן יש להכפיל הוצאה חודשית במספר התשלומים הצפויים ואחר כך לחלק ל-12 (כגון חוגים לפעמים זה 8 חודשים, או שיעורי עזר רק ל-10 חודשים).

טלפון קווי

1. בדקו אם החשבון חודשי או דו-חודשי, ורשמו בהתאם.
2. הוסיפו את ממוצע השיחות לחו"ל, שלעיתים משולמות דרך ספק אחר.

טלפון נייד

- החיוב מופיע בהוראת קבע באמצעות הבנק או כרטיס האשראי. נשלח פירוט חשבון מהחברה אחת לחודש.
- הערה:** יש לכלול את כל המכשירים עליהם אתם משלמים, גם כאלו שעדיין משלמים עליהם וכבר לא בשימוש.

הוראות קבע לחיסכון

1. רשמו את ההפרשה החודשית לחיסכון.
2. רשמו את פרטי החסכונות במחשבון בצד השמאלי של הדף הראשי.

רכב דלק חניה / רכב ביטוחים וטיפולים - מחשבוני עזר

1. את ההוצאות על רישיון רכב, טסט וביטוח יש לחלק ל-12 חודשים, זאת כדי שתקבלו את ההוצאה החודשית הממוצעת.
2. כאשר אתם מחשבים את הוצאות התחזוקה על הרכב, קחו בחשבון גם את עלותו של צמיג בעלויות השנתיות (כך תיקחו בחשבון את עלות החלפת 4 צמיגים בערך כל 4 שנים).

הוצאה לפועל

1. יש לרשום רק את השובר החודשי שנשלח מבית המשפט. חוב פיגורים יירשם בחובות.
2. גם כאן כמו במשכנתה, למרות שזה חוב, התשלום השוטף יירשם בהוצאות החודשיות כי זה תשלום לשנים רבות.

עמלות וריביות בנקים

- ניתן לקבל סיכום של כל העמלות והריביות בדף רבעוני של הבנק. אם לא שמרתם, ניתן לבקש מהבנק דפי חשבון של 3 חודשים רצופים (באחד מהם תופיע הריבית) ולסכם את כל העמלות והריביות שמופיעות. הוסיפו את העמלות מכל חשבונות הבנק של המשפחה ומכרטיסי האשראי.
- את העמלה הרבעונית יש לחלק ב-3 לקבלת ממוצע חודשי.
- הערה:** בחנו את כדאיות המעבר למסלול עמלות אחיד (באתר הבנק או בעזרת הפקיד).

מחשבון עזר ליהדות וחגים

1. אם יש לכם תוספת קניות מזון בחג, יש להוסיף רק את הסכום הנוסף העולה על הסכום החודשי השוטף שחושב כבר בסעיף מזון.
2. מתנות לחגים, קניות בגדים לחג וכד' ניתן לרשום או כאן או בסעיף מזון, ביגוד, מתנות וכו' אך לא לרשום פעמיים.

שונות

על פי רוב שכחנו משהו, ועל כן רצוי להוסיף סכום שבין 50 ל-300 ₪ לחודש.
עברו היטב על דפי הבנק והאשראי, כדי לוודא שלא שכחתם לרשום משהו.
לנוחות המעקב, ניתן לסמן בדפי החשבון כל הוצאה שהוספנו לטופס.

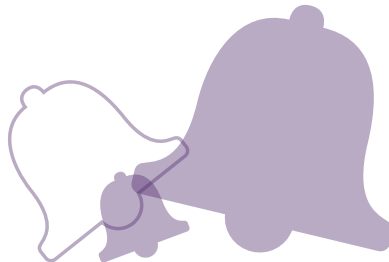
היקף ההכנסות

מקורות הכנסה יכולים להיות, מעבר למשכורת שלנו, גם סכומי כסף נוספים שאנחנו מקבלים, למשל החזרי מס, תמיכה מההורים, מתנות ובונוסים, זאת אם הם הכנסות קבועות וידועות ולא הכנסות חד-פעמיות.

1. רשמו את ההכנסה משכר עבודה לאחר הורדות חובה ולפני הורדות רשות! (לא את הסכום נטו שנכנס לבנק).
2. הפרשות רשות לקרנות השתלמות ולקופות גמל, הלוואות מעביד וכד', יש לרשום כהוצאה בסעיף המתאים (במקביל הוסיפו סכום זה לנטו בסכום שאתם רושמים כהכנסה).
3. סכמו את ההכנסות.

מצבת החובות

לאחר שביצעתם ניתוח של ההכנסות וההוצאות, הגיע הזמן למיפוי חובותיכם ולרשימתם בטופס רישום חובות. בפירוט רשמו את חובותיכם המוסדרים, אלו הם חובות שבהם הגעתם להסדר עם הנושה ואתם משלמים לפירעונם סכום חד-פעמי או חוזר חודשי (לדוגמה, הלוואות מבנקים, תשלומים בכרטיסי אשראי). כמו כן הכניסו את החובות הלא מוסדרים שלכם שאינם מוחזרים או שמוחזרים באופן לא קבוע (לדוגמה, חוב למכולת, שיק שחזר, משיכת יתר בבנק). יש להקפיד לכלול את כל הנתונים כדי שתקבלו תמונת מצב מלאה.
את סה"כ ההלוואות שלקחתם, ההחזרים ויתרת החוב שנשאר יש לרשום במחשבון המתאים בצד שמאל של הדף הראשי.

פירוט החסכונות

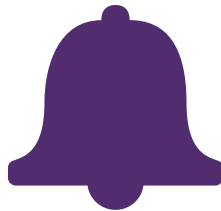
רכז ב"טבלת העזר לרישום החסכונות" שבטופס הכנסות והוצאות את החסכונות שאותם צברתם במהלך השנים. בעבור כל סוג חיסכון המופיע בטבלה רשמו את:

1. הסכום הקיים בחיסכון.
2. גובה התשלום המופקד בחיסכון כל חודש (סכום זה יש לרשום גם בסעיף הוראות קבע לחיסכון בהוצאות בטופס ההכנסות והוצאות).
3. תאריך הפידיון.
אם יש צורך, רשמו בטבלה הערות נוספות הנוגעות לחיסכון.

סיכום הנתונים

סכמו כעת את כל הנתונים שקיבלתם בטבלת הסיכום בטופס ההוצאות וההכנסות. בדקו:

1. מהו הסכום הכולל של ההוצאות וההכנסות?
2. מהו ההפרש בין ההוצאות וההכנסות?
3. צרפו לחישוב זה את החזרי החובות החודשיים, ובדקו מהו הפער הכולל, בהתחשב בכל התחייבויותיכם?
4. אם הפער הוא שלילי, כלומר יש יותר הוצאות מהכנסות, אתם חיים באופן לא מאוזן ומגדילים את חובותיכם מידי חודש. הכפילו פער חודשי ממוצע זה ב-12 (חודשים) וגלו מהו הפער השנתי שיצטבר, אם לא יחול שינוי בהתנהלותכם הכלכלית.

פעמונים ארגון חסד (ע"ר) 2-270-039-58

www.paamonim.org | office@paamonim.org |

טל. 03-9127143 | פקס. 03-9127143